

**ПРОБЛЕМИ МОВОЗНАВСТВА
[ПРОБЛЕМЫ ЯЗЫКОЗНАНИЯ /
ACTUAL LINGUISTICS PROBLEMS]**

УДК 81-13

*Стаття надійшла до редакції [Article received /
Статья поступила в редакцию] – 11.01.2018 р.*

*Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 23.01.2018 р.
Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 99.15 %*

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2018.33.01>

МЕТОД КЕЙСІВ У ЛІНГВІСТИЦІ

*А. В. Балацька (м. Київ, Україна)
asya.balatskaya@gmail.com*

аспірант

Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України
(Міністерство науки і освіти України)
01001, м. Київ, вул. Трьохсвятительська, 4

Стаття присвячена дослідженню методу кейсів, його основних характеристик, типів, обмежень та переваг. На сьогоднішній день, застосування кейсів є важливим у багатьох професійних галузях. Дедалі частіше даний метод зустрічається у лінгвістиці та стає поширеним підходом у сфері освітніх досліджень. Використання кейсів передбачає аналіз даних отриманих на основі подій чи ситуацій, які відбулися з певними учасниками, а, отже, носить прагматичний характер. Це, у свою чергу, дає достатньо широке розуміння аспектів застосування мови. У ході дослідження було з'ясовано, що згаданий метод може зосереджуватись як на вивченні особистого досвіду індивідууму, так і на умовах в яких здійснюється мовленнєва діяльність. Незважаючи на те, що собою представляє кейс, об'єктом інтересу виступають конкретні одиниці зі своїми складнощами і взаємодією, які підтверджують як та чи інша теорія розкриває механізм функціонування мови. Спираючись на різноманітні методології, кейси можуть слугувати гарним ілюстративним матеріалом, давати пояснення або, навпаки, ускладнювати картину набутих знань. Незалежно від цілей, задля яких використовується метод кейсів, спільною рисою

© Балацька А. В. [Балацкая А. В.] asya.balatskaya@gmail.com

Метод кейсів у лінгвістиці (Українською) [Метод кейсов в лингвистике (На укр. яз.)]

(Проблеми мовознавства [Проблемы языкознания])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

є те, що кожен конкретно взятий для аналізу випадок являє собою цінний інструмент у проведенні всебічного дослідження ситуації.

Ключові слова: метод, кейс, функціонування мови, лінгвістика.

МЕТОД КЕЙСОВ В ЛИНГВИСТИКЕ

А. В. Балацкая (г. Киев, Украина)

asya.balatskaya@gmail.com

аспирант

Центр научных исследований и преподавания иностранных языков НАН Украины
(Министерство науки и образования Украины)
01001, г. Киев, ул. Трехсвятительская, 4

Статья посвящена исследованию метода кейсов, его основных характеристик, типов, ограничений и преимуществ. На сегодняшний день, применение кейсов является важным во многих профессиональных областях. Все чаще данный метод встречается в лингвистике и становится распространенным подходом в сфере образовательных исследований. Использование кейсов предполагает анализ данных полученных на основе событий или ситуаций, которые произошли с определенными участниками, а, следовательно, носит прагматический характер. Это, в свою очередь, дает достаточно широкое понимание аспектов применения языка. В ходе исследования было выяснено, что упомянутый метод может сосредоточиться как на изучении личного опыта индивидуума, так и на условиях в которых осуществляется речевая деятельность. Несмотря на то, что собой представляет кейс, объектом интереса выступают конкретные единицы со своими сложностями и взаимодействием, подтверждающие как та или иная теория раскрывает механизм функционирования языка. Опираясь на различные методологии, кейсы могут быть хорошим иллюстративным материалом, давать объяснения или, наоборот, усложнять картину приобретенных знаний. Независимо от целей, для которых используется метод кейсов, общей чертой является то, что каждый конкретно взятый для анализа случай представляет собой ценный инструмент в проведении всестороннего исследования ситуации.

Ключевые слова: метод, кейс, функционирования языка, лингвистика.

(Actual linguistics problems)

Case method in linguistics (in Ukrainian) [Metod kejsiv u lingvistyci]

© Balatska A. V. [Balac'ka A. V.] asya.balatskaya@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

CASE METHOD IN LINGUISTICS

A. V. Balatska (Kyiv, Ukraine)
asya.balatskaya@gmail.com

postgraduate student

Research and Educational Center for Foreign Language, National Academy of Sciences
of Ukraine

(Ministry of Education and Science of Ukraine)

4 Triohsviatytska str., 01001

The article explores the case method, its main characteristics, types, constraints and advantages. Nowadays, the application of cases is important in many professional areas. More and more often this method is found in linguistics and becomes a widespread approach in the field of educational research. The use of case studies involves analyzing data obtained on the basis of events or situations that have occurred with certain participants, and, therefore, is pragmatic by nature. It provides in turn, a sufficiently broad understanding of the aspects of language use. It was found that the method could focus both on the study of personal experience of the individual and the conditions in which the speech activity is carried out. Without reference to what represents a case, the object of interest is specific units with their complexity and interaction, which confirm how one or another theory reveals the mechanism of language functioning. Relying on a variety of methodologies, cases can serve as a good illustrative material, give explanations or, conversely, complicate acquired knowledge. Regardless of the purposes for which the case method is used, the common feature is that each case specifically taken for analysis is a valuable tool in conducting a comprehensive study of the situation.

Key words: *method, case, language functioning, linguistics.*

Название статьи и ФИО на русском в конце статьи

Нині існує чимало визначень терміна “кейс”. Згідно з твердженням дослідника Д. Б. Бромлі, це “систематичний розгляд події або сукупності пов’язаних подій, який має на меті описати та пояснити явище інтересу” [4, с. 302]. Метод кейсів, як правило, базується на реальних подіях та може містити у собі певне протиріччя. Суть цього методу полягає в тому, що тим, хто навчається пропонують осмислити і знайти рішення для ситуації, яка має

© Балацька А. В. [Балацкая А. В.] asya.balatskaya@gmail.com

Метод кейсів у лінгвістиці (Українською) [Метод кейсов в лингвистике (На укр. яз.)]

(Проблеми мовознавства [Проблемы языкознания])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

відношення до реальних життєвих проблем і опис якої відображає будь-яку практичну задачу [3].

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю систематизувати характеристики та властивості, які відповідають методу кейсів. **Наукова новизна** пов'язана з недостатнім вивченням **об'єкта** дослідження, а саме – методу кейсів та його застосуванням у сфері лінгвістики. За допомогою даної розвідки, ми маємо на **меті** окреслити перспективи використання кейсів у якості ефективного методу передусім лінгвістичних досліджень.

Метод кейсів – це поняття, яке охоплює численні уявлення про дослідження. Він представляє одне з відгалужень цілої низки дослідницьких методів, основна характеристика якого полягає у розгляді прикладу. Відповідно до Р. Стейка, відмітною ознакою методу є розуміння реальності об'єкта дослідження: метод кейсів – це процес вивчення специфіки та складності певної ситуації, задля того, щоб розуміти як діяти при важливих обставинах [7].

Якщо говорити глобально, то згаданий метод прагне до вивчення конкретного випадку і є способом організації отриманих даних. Дослідники С. Лопес та Ф. Моранте вважають, що внесок методу у вивчення освітніх явищ базується на трьох ознаках:

1. Основна увага приділяється довгостроковим спостереженням, які спираються більше на описові відомості, ніж на попередньо встановлені категорії.

2. Зацікавленість в описі поведінки, що спостерігається у контексті навколишніх подій.

3. Увага до перспективи учасників та їх вчинків, тобто до того, як вони вибудовують свою соціальну реальність.

Метод кейсів охоплює різні джерела та методи збору інформації. С. Лопес та Ф. Моранте підкреслюють це, коли стверджують, що: “За допомогою цього методу, в описовій формі, збираються різні типи якісної інформації, які відображені не в цифрах, а в словах. Суть цієї методології полягає в тому, щоб шляхом використання інтерв'ю, польових приміток, спостережень, відеозаписів, документів висвітлити ключові події” [6, с. 666].

Беручи до уваги внесок різних авторів, а також з нашого досвіду дослідження, ми можемо виділити головні характеристики методу кейсів, які, в цілому, відрізняють його від інших методів дослідження:

1. Він складає контекстуальний опис об'єкта дослідження. Основна цінність кейсу полягає у виявленні зв'язку між конкретною ситуацією та її контекстом.

(Actual linguistics problems)

Case method in linguistics (in Ukrainian) [Metod kejsiv u lingvistyci]

© Balatska A. V. [Balac'ka A. V.] asya.balatskaya@gmail.com

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

2. Є цілісним дослідженням, оскільки дослідник повинен намагатися детально вивчити реальність, а також – запропонувати загальне бачення досліджуваного явища, що відображає його складність.

3. Є евристичним. Кейси намагаються прояснити розуміння стосовно соціального явища, яке вивчається.

4. Відображає особливість кожної реальності/ситуації за допомогою достовірного опису досліджуваного явища.

5. Його підхід не є гіпотетичним, адже відбувається спостереження, після чого робляться висновки та подається інформація.

6. Він зосереджується на взаємозв'язках та взаємодії, а тому вимагає участі дослідника у становленні кейсу.

7. Вивчає сучасні явища, аналізуючи один із аспектів інтересу.

8. Забезпечує постійну співпрацю між дослідником та учасниками.

9. Метод кейсів використовує багаторазові джерела даних, аналіз яких повинен здійснюватися глобально та взаємопов'язано.

10. Обґрунтування є індуктивним. Передумови та поширення результатів виникають в основному з польових досліджень, що вимагає детального опису процесу вивчення.

Що стосується формату використання кейсів, то наразі виділяють такі: 1) **executive-кейси** (1-2 стор. і менше) – учасники знайомляться з кейсом безпосередньо на заході і вирішують його індивідуально або в форматі обговорення з модератором. Такі кейси використовуються в якості ілюстрації теоретичного матеріалу або для перевірки конкретних вузьких навичок; 2) **тематичні кейси** (3-5 стор.) – призначені для розбору на навчальному занятті і загальній дискусії, іноді передбачається коротка попередня підготовка учасників; 3) **гарвардські кейси** (в середньому 20-25 стор.) – передбачають самостійну командну роботу протягом декількох днів і презентацію рішення [1; 2].

Іноді лише за допомогою конкретних кейсів можна пояснити сутність певного явища. Вдалим прикладом кейсів, з огляду на сферу лінгвістики, є поняття плагіату. Можна сказати, що злободенне питання плагіату, саме по собі виступає у ролі кейсу. Детальне вивчення цього явища, і розгляд його мовного вираження несе виключну користь для науки загалом, оскільки допомагає запобігти порушенню прав на інтелектуальну власність. Так, останнім часом дуже багато праць присвячується питанню запобігання плагіату, які зводяться переважно до констатації неприпустимості запозичення наукових ідей, даних та,

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

власне, їхнього вербального втілення без посилань на відповідні джерела та цитування. Водночас бракує прикладів аналізу конкретних випадків плагіату. Однак ми натрапили на надзвичайно вдалий кейс, що його наводять М. Карджіл та П. О'Коннор, а саме:

Below are two versions of the same information, adapted from the Introduction in McNeill et al. (1997). In version 2, the writer has plagiarized by writing in his or her own voice ideas that originated in another document (as demonstrated in version 1).

Version 1

Russell and Fillery (1996), using a stem-feeding technique, have shown that in situ ¹⁵N-labelling of lupin plants growing in soil cores enabled total belowground N to be estimated under relatively undisturbed conditions, but they indicated that the technique was not adaptable to all plants, particularly pasture species.

Version 2

Russell and Fillery (1996), using a stem-feeding technique, have shown that in situ ¹⁵N-labelling of lupin plants growing in soil cores enabled total belowground N to be estimated under relatively undisturbed conditions. However, this technique is not adaptable to all plants, particularly pasture species.

У другому випадку свідомо (чи позасвідомо) маскується справжнє авторство за допомогою логічного конектора замість акценту на авторському поясненні специфіки застосованої методики [5, с. 48, с. 156].

Ще один цінний кейс наводить А. Волворк, котрий застерігає від уживання в англійській мові науки зворотів типу *It was found that...* через їхню потенційну двозначність: незрозуміло, хто є автором доробку – інші науковці або той, хто це написав цю фразу [8, с. 109].

Застосування методу кейсів у навчальному дослідженні має як певні переваги, так і певні обмеження, які необхідно враховувати. Кейси відкривають величезні можливості для досліджень, серед них:

1. Виявити глибокі та невідомі значення, а також прийняти рішення стосовно освітніх проблем.

2. Дозволити виявити факти чи процеси, які проливають світло на маловивчені питання.

3. Бути неоціненним інформаційним джерелом у питаннях освітніх реалій, оскільки розкривають внутрішні процеси, виявляють дилеми та протиріччя і застосовують практику.

4. Забезпечити конкретність та деталізацію теми дослідження, глибоко вивчаючи знання отримані з досвіду.

(Actual linguistics problems)

Case method in linguistics (in Ukrainian) [Metod kejsiv u lingvistyci]

© Balatska A. V. [Balac'ka A. V.] asya.balatskaya@gmail.com

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

5. Використовувати різноманітні методики збору та аналізу даних, як кількісні, так і якісні.

Незважаючи на переваги та вищезгадані можливості, метод кейсів може бути підданий критиці, особливо з точки зору кількісних досліджень, в яких спостерігається сукупність обмежень:

а) неможливість узагальнення результатів, отриманих при дослідженні. Метою даної методології є поглиблення знань за допомогою однієї або декількох одиниць спостереження. При статистичному узагальненні метод кейсів переслідує “аналітичне узагальнення”, коли сформована теорія використовується у якості стандарту, за яким можна порівняти результати інших досліджень;

б) суб’єктивність, яка присутня протягом всього дослідження. Щоб уникнути шкоди, якої суб’єктивність може завдати дослідженню, необхідно детально описувати втручання, що здійснювалися з метою проведення аналогічних досліджень;

в) можливість видозмінювати дії досліджуваних суб’єктів, перебуваючи деякий час у полі дослідження. Обмеженість доступу, безпосереднього контакту та тривалої сталості в дослідженні є вимогами цієї методології.

Одним з найважчих завдань у методі кейсів є, власне, написання кейсу. Складність полягає в тому, як організувати різноманітні значення та досвід, задокументований у польових дослідженнях, як перетворити частинні розповіді в єдину історію. Збір і аналіз інформації призводить до реальності розірваної на кілька елементів або історій, які передбачають глобальний та комплексний погляд, але який здатен конкурувати з іншими задля формування загального уявлення про реальність. Незалежно від того, наскільки глибоким є його погляд, дослідник звертається лише до певних сюжетів реальності, які, як такі, формують його остаточну історію з претензіями на цілісну реальність. Зважаючи на те, що метод кейсів відносно нещодавно отримав розповсюдження, на теренах лінгвістики, ми вбачаємо подальшу перспективу досліджень у докладнішому вивченні мовного втілення даного методу, позаяк мова є першочерговою та основоположною складовою кейса.

Література

1. Введение в кейс-метод: что такое кейсы и зачем они нужны [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://changellenge.com/chto-takoe-keysy/>.

© Балацька А. В. [Балацкая А. В.] asya.balatskaya@gmail.com

Метод кейсів у лінгвістиці (Українською) [Метод кейсов в лингвистике (На укр. яз.)]

(Проблеми мовознавства [Проблемы языкознания])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

2. Кейсы: какие бывают и где их взять? [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://mental-skills.ru/synopses/7094.html>.

3. Тациян И.Н. Использование кейс-метода в практике профессионального обучения [Электронный ресурс] // Образование. Карьера. Общество. – Вып. №2 (41), 2014. Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/ispolzovanie-keys-metoda-v-praktike-professionalnogo-obucheniya>.

4. Bromley, D.B. Academic contributions to psychological counselling: I. A philosophy of science for the study of individual cases. – *Counselling Psychology Quarterly*, 3(3), 1990. – Pp. 299-307.

5. Cargill M., O'Connor P. Writing Scientific Research Articles: Strategy and Steps.- 2nd Edition, Wiley-Blackwell, 2013.- 236 p.

6. Cebreiro López, B., Fernández Morante M. C. Estudio de casos, en F. Salvador Mata, J. L. Rodríguez Diéguez y A. Bolívar Botia, *Diccionario enciclopédico de didáctica*. Málaga, Aljibe, 2004. – Ps. 665-668.

7. Stake, R.E. *The art of case study research*. – Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 1995. – Pp. 49-68.

8. Wallwork. A. *English for Writing Research Papers*. – Springer, 2016. – 377 p.

References

1. Vvedenie v kejs-metod: chto takoe kejsy i zachem oni nuzhny [Electronic resource, Introduction to the case study method: what are cases and why they are needed]. Access mode: <http://changellenge.com/chto-takoe-keysy/> (in Russ.).

2. Кейсы: какие бывают и где их взять? [Electronic resource, Cases: what are they and where to get them?]. Access mode: <http://mental-skills.ru/synopses/7094.html> (in Russ.).

3. Tashhijan I.N. Ispol'zovanie kejs-metoda v praktike professional'nogo obucheniya [Electronic resource, The use of the case method in the practice of vocational training]. Access mode: <https://cyberleninka.ru/article/n/ispolzovanie-keys-metoda-v-praktike-professionalnogo-obucheniya> (in Russ.).

4. Bromley, D.B. Academic contributions to psychological counselling: I. A philosophy of science for the study of individual cases. – *Counselling Psychology Quarterly*, 3(3), 1990. – Pp. 299-307.

5. Cargill M., O'Connor P. Writing Scientific Research Articles: Strategy and Steps.- 2nd Edition, Wiley-Blackwell, 2013.- 236 p.

6. Cebreiro López, B., Fernández Morante M. C. Estudio de casos, en F. Salvador Mata, J. L. Rodríguez Diéguez y A. Bolívar Botia, *Diccionario enciclopédico de didáctica*. Málaga, Aljibe, 2004. – Ps. 665-668.

7. Stake, R.E. *The art of case study research*. – Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 1995. – Pp. 49-68.

8. Wallwork. A. *English for Writing Research Papers*. – Springer, 2016. – 377 p.

(Actual linguistics problems)

Case method in linguistics (in Ukrainian) [Metod kejsiv u lingvistyci]

© Balatska A. V. [Balac'ka A. V.] asya.balatskaya@gmail.com